

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mesta Vysoké Tatry 2015 – 2023

**(Aktualizácia Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja
mesta Vysoké Tatry na roky 2007 – 2013)**

Spracovateľ:

Regionálna rozvojová agentúra
Centrum rozvoja turizmu PSK pre oblasť Vysokých Tatier

ÚVOD

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja je strednodobý programový dokument vypracovávaný v súlade so Zákonom o podpore regionálneho rozvoja č. 503/2001 Z.z. a jeho novelou zákonom č. 309/2014 ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 539/2008 o podpore regionálneho rozvoja bol prijatý 15. októbra 2014.

Dokument „Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Mesta Vysoké Tatry na roky 2015 -2023“ je dokument koncepčný. Nie je analytickým z pohľadu špecifických oblastí (demografia, osídlenie...), ale zahŕňa kľúčové javy a kladie dôraz na ich vzájomnú previazanosť a interakciu. Zmyslom prípravy dokumentu je hľadanie, stanovenia a motivácia k rozvoju koncepcií, smerov a konkrétnych projektov, ktoré zabezpečia sociálny a ekonomický rozvoj mesta v súlade s princípmi trvalo udržateľného rozvoja.

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja vychádza a nadväzuje už na spracované a pripravované strategické rozvojové materiály na subregionálnej, regionálnej a národnej úrovni.

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Mesta Vysoké Tatry na roky 2015 – 2023 ovplyvňuje aj iné základné plánovacie dokumenty ako sú:

- technické plány pre využitie územia (ÚPN, urbanistické štúdie),
- plánovanie funkčných oblastí (energetický generel, koncepcia rozvoja cestovného ruchu, plán komunitných služieb),
- technické plánovanie opatrení (investičné zámery, návrhy realizačných zámerov),
- sociálne – ekonomické plánovanie (rozvoj územia z pohľadu cezhraničnej spolupráce).

Charakteristika sociálne-ekonomického konceptu rozvoja územia – využitie:

- zameraný na udržanie a rozvoj kvality života vo všetkých jeho atribútoch,
- čiastočný dokument politického konsenzu, konsenzu sociálneho partnera (verejná správa, súkromný sektor, verejnosť ...),

- mobilizuje ku koncentrovanej spoločnej aktivite všetkých relevantných aktérov v území,
- slúži k prezentácii územia v širšom kontexte,
- slúži k podpore a argumentácii pri presadzovaní vybraných smerov rozvoja a projektov na území mesta,
- slúži ku koordinácii realizácie rozvojových zámerov (nielen medzi verejnou správou, ale aj súkromných aktivít),
- je podkladom pre spracovanie dokumentácie pre rozvoj jednotlivých oblastí (energetika, zdravotníctvo, cestovný ruch a pod.),
- má väzbu na ďalšie sociálno-ekonomické dokumenty (okres Poprad, územie MAS, VÚC, SR, EU),
- je podkladom pre zvažovanie vytvárania vzázkov, väzieb, partnerstiev a pod.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja je v zmysle zákona 292/2014 z 17. septembra 2014 o príspevku poskytovanom z európskych štrukturálnych a investičných fondov a o zmene a doplnení niektorých zákonov a schváleného Systému riadenia EŠIF **základnou podmienkou ich čerpania územnou samosprávou.**

Predkladaný dokument je vypracovaný v súlade s Metodikou k vypracovaniu Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce/obcí/VÚC (verzia 2.0) ako odporúčanie s metódami a súčasne návod so záväzným obsahom - rámcom na tvorbu a aktualizáciu PHSR na základe:

1. overených dátových základní, databáz ukazovateľov regionálneho rozvoja ako východiskových základní k analýzam,
2. funkčných partnerstiev hospodárskych, sociálnych, environmentálnych a územných aktérov miestneho a regionálneho rozvoja,
3. komplexných analýz s možnosťou výberu odporúčaných analytických metód vrátane odhadov budúceho vývoja v troch kľúčových politikách - oblastiach ,
4. vízií a stratégií (hospodárskeho, sociálneho a environmentálneho rozvoja na územnom princípe) s variantnými scenármi ich plnenia, podľa odporúčaných modelov,
5. zabezpečenia zdrojového krytia na plnenie cieľov PHSR a stratégií prijatých formou strategických cieľov, opatrení, aktivít a projektov spracovaných vo forme akčného plánu PHSR

6. v súlade s platnou legislatívou - Zákonom č. 309/2014 Z.z. ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja, ktorý poskytuje všeobecný rámec pri vypracovaní PHSR Vyšších územných celkov, § 7 (ďalej len „VÚC“) PHSR obcí v § 8 a Spoločných PHSR obcí § 8a.

Predkladaný dokument PHSR Mesta Vysoké Tatry na roky 2015 – 2023 je vypracovaný v súlade s platnou legislatívou, odporúčanou metodikou a stavom pripravovaných iných strategických a koncepčných dokumentov k 1. novembru 2015.

Predkladaný dokument PHSR Mesta Vysoké Tatry na roky 2015 – 2023 má vplyv na programový rozpočet mesta.

Predkladaný dokument PHSR Mesta Vysoké Tatry na roky 2015 – 2023 bude do konca roka 2015 otvoreným dokumentom určeným na doplnenie po schválení nových strategických dokumentov na regionálnej a subregionálnej úrovni. Aktualizáciu zabezpečí stála koordinačná skupina pre realizáciu PHSR v spolupráci s externými odborníkmi.

ZHRNUTIE ANALYTICKEJ ČASTI PHSR MESTA VYSOKÉ TATRY 2015 - 2023

SWOT ANALÝZA

SILNÉ STRÁNKY

- výhodná geografická poloha na medzinárodnom rozhraní, zaujímavá poloha mesta pre rozvoj CR,
- rozvojové aktivity v okolí mesta (Poprad a okolie), blízkosť Popradu ako tranzitného, uzlového a miestneho telefónneho obvodu, TOP 10 najvýkonnejších okresov SR
- špecifický rozvinutý sídelný systém s charakteristickou regionálnou urbanistickou štruktúrou, architektúrou, tradíciami a folklórom, s vysokým prírodným a kultúrno-historickým potenciálom, napojený na ťažiská osídlenia širšieho regiónu celoštátneho významu Tatry-Spiš a nadregionálneho významu,
- optimálne podmienky pre cestovný ruch a dosiahnutie komplexného kultúrneho a rekreačno-športového zážitku návštevníkov, jedinečné podmienky pre klimatickú liečbu, cestovný ruch a rekreáciu, tradície a skúsenosti v oblasti klimatickej liečby, cestovného ruchu a rekreácie,
- priaznivá vzdelanostná štruktúra v okrese Poprad, s vysokým zastúpením obyvateľstva vysokoškolsky vzdelaného obyvateľstva,
- nízka miera nezamestnanosti,
- možnosti cezhraničnej spolupráce,
- možnosti pre rozvoj nových inovatívnych služieb (kreatívny priemysel, ekosystémové služby, zelená ekonomika a pod.)

SLABÉ STRÁNKY

- doterajšie navzájom si odporujúce legislatívne predpisy nezodpovedajú požiadavkám Národného parku, v ktorom sa realizujú viaceré funkčné aktivity nepreviazanosť a nesúlad činností.
- inštitúcie ochrany prírody usmerňujú ochranu prírody na pozemkoch, ktoré sú vlastníctvom iného vlastníka a súčasne inštitúcie, ktoré sú vlastníkami území so

štatútom ochrany prírody (stupeň ochrany III, IV, V), nemajú definovaný ako prvoradý cieľ v danom území ochranu prírody,

- mestské časti mesta Vysoké Tatry - nie sú to mestské časti v pravom slova zmysle ale izolované tatranské osady, preto je problematické používanie týchto pojmov v rozptýlenej urbanizácii v horskom prostredí národného parku a uplatňovanie princípov udržateľného mestského rozvoja,
- orientácia zariadení CR a rekreácie v pásme TANAP-u na solventnú klientelu, pričom skúsenosti z histórie Tatier ukazujú na neperspektívnosť takejto orientácie,
- momentálne podceňovanie klasickej kúpeľnej liečby v Tatrách,
- chýbajú zariadenia pre hokej, korčuľovanie, curling, snowboardové a sánkarské areály a iné alternatívne športy celoročne vrátane ich prepojenia na podporu vrcholového športu,
- popri komunikáciách väčšinou chýbajú rezervné plochy pre chodníky, malé odpočinkové priestory a plochy verejnej zelene ako budúce prechádzkové trasy integrujúce solitérne pozemky s objektmi do čitateľného kompozičného celku,
- nevyužité, nedokončené, schátrané objekty v prostredí TANAP-u,
- nedostatočná úroveň a ponuka služieb pre obyvateľstvo a návštevníkov,
- odliv domáceho obyvateľstva z územia za prácou, bývaním do väčších miest a to najmä mladých a vzdelaných,
- nízka cena práce, sezónny charakter prác a príjmov vo Vysokých Tatrách,
- nedoriešená dopravná koncepcia v zmysle tatranských oblúkov (v tom aj cezhranične cez Poľsko), a tiež nedostatočného prepojenia podtatranských obcí so zámerom odľahčiť Cestu slobody, ako aj vyriešenia súčasného dopravného tranzitu cez Tatry do Poľska (v súčasnosti cez Lysú Poľanu),
- od roku 2001 – pokles obyvateľstva v okrese Poprad, záporná migrácia a nárast obyvateľstva v poproduktívnom veku,
- nízka miera komunitných rozvojových programov a iniciatív, nevyužitý potenciál dobrovoľníctva,
- nedostatočná podpora MSP, jeho štruktúra a adaptabilita na poskytovanie nových a inovatívnych služieb,

- v Tatrách sa momentálne nenachádzajú jednoduché turistické útulne na turistických značkových chodníkoch.

OHROZENIA

- nepreviazanosť a nesúlad činností a legislatívnej oblasti vedie k nekoordinovanému spravovaniu a využívaniu územia, k politickým a spoločenským nezhodám, k negatívnym zásahom do chránených území prírody,
- rozvíjanie aktivít pre CR a rekreáciu, šport a klimatickú liečbu na území TANAP-u s orientáciou na solventnú klientelu,
- pri realizáciách na územiach už zastavaných sa zvyšuje podiel zastavanosti v urbanizovaných územiach, stráca sa charakter rozptýlenej solitérnej zástavby,
- pochybnosti o vhodnosti ďalšieho rozvoja kúpeľnej liečby a pokračujúca tendencia prebudovať kúpeľné zariadenia na zariadenia cestovného ruchu,
- nekomplexný prístup k výstavbe a prevádzkovaní dopravnej sústavy Vysokých Tatier ktorý neumožňuje využívať synergické efekty dopravného systému v cezhraničnom priestore,
- demografický vývoj v území spôsobujúci neudržateľnosť v oblasti sociálnych služieb a rozvoja mesta, konkurencieschopnosti miestnej ekonomiky
- zmena a zhoršenie liečebných účinkov klímy po veternej kalamite roku 2004,
- pretrvávajúca neochota podnikateľov združovať sa a tak ovplyvniť spokojnosť návštevníkov,
- nedostatočný program podpory CR zo strany štátu, pretrvávajúci nízky záujem štátu o CR,
- veľká rozloha mesta a nízky počet obyvateľov zapríčiňuje nízke príjmy do rozpočtu mesta, ktoré nie je možné využiť na uspokojenie všetkých potrieb mesta a jeho obyvateľov.
- systém rozdeľovania podielových daní na financovanie samosprávnych funkcií podľa počtu obyvateľov je pre také rozsiahle mesto s malým počtom obyvateľov, nevýhodný
- lesné pozemky na území mesta sú v zmysle zákona lesmi osobitného určenia a teda nepodliehajú dani z nehnuteľností – mesto prichádza o cca 850 tis. €.

PRÍLEŽITOSTI

- funkčný návštevný poriadok TANAP-u, Zákon NR SR 543/2002 o ochrane prírody a krajiny a jeho novela,
- riešené územie poskytuje možnosti kombinovaných poznávacích zájazdov, kongresového cestovného ruchu, športových, rekreačných, turistických, vzdelávacích, liečebných a oddychových pobytov, využitie investícií do kreatívneho priemyslu,
- využívanie krátkych vzdialeností a optimálnej dostupnosti medzi sídlami a rekreačnými strediskami a pásmom TANAP-u a medzi sídlami na hlavných komunikačných ťahoch a pásmom TANAP-u,
- rozvíjanie funkčných zložiek územia ako ochranných pilierov územia v súlade s princípmi TUR,
- v pásme TANAP-u, budovať a realizovať len také druhy aktivít, ktoré nevyžadujú veľké územné zábery, využívajú už existujúce objekty a nevyužívané plochy v zastavaných územiach a svojou prevádzkou nerušia rekreačné oblasti (dôraz na prírodný turizmus),
- dobudovať a modernizovať kúpele medzinárodného významu mesto Vysoké Tatry a vytvárať podmienky pre využívanie zariadení kúpeľnej starostlivosti aj pre voľný cestovný ruch, rozptyl aktivít na území Tatier a širšieho riešeného územia z dôvodu odľahčovania centrálnej časti Tatier, budovanie ubytovacích, športových, rekreačných a zábavných zariadení v podhorskom pásme Tatier, regionálne väzby na okolité pohoria možnosti kombinovaných pobytov a zájazdov
- rozvoj cezhraničnej spolupráce s Poľskom a zapojenie mesta do medzinárodných partnerstiev a programov,
- rozvoj sociálne orientovaného cestovného ruchu,
- celoročné využívané územie Tatier a okolitých regiónov
- zvyšovanie kvality poskytovaných služieb, certifikácia zariadení a podpora ekologických foriem CR, doplnenie siete turistických značkových chodníkov, náučných chodníkov,
- zabezpečiť trvalú údržbu, čistenie turistických trás, verejných rekreačných priestorov, rekreačných a športových areálov (pracovné príležitosti pre domácich obyvateľov) aj formou podnikov sociálnej ekonomiky,

- zachovanie štýlu tradičnej horskej architektúry aj v prvkoch drobnej infraštruktúry
- perspektíva zapojenia TANAP-u do siete PAN Parkov
- využívanie letiska Poprad-Tatry i pre poľské spádové územie, využitie blízkosti letiska Krakow,
- výstavba a prevádzkovanie integrovaného dopravného systému Vysokých Tatier, (cesty-železnice-letisko-IAD-HD-parkovanie-cyklisti/chodci) prispôsobeného špecifikám územia Národného parku Vysoké Tatry a podmienkam cezhraničnej koordinácie s poľským územím Vysokých Tatier
- doplnenie systému cyklistických trás vo väzbe k novým urbanizovaným územiám pozdĺž diaľnice D1, prepojenie na medzinárodnú sieť cyklotrás EUROVELO 6
- podpora zamestnávania občanov všetkých ohrozených skupín prostredníctvom podnikov sociálnej ekonomiky,
- podpora ďalšieho vzdelávania pre všetky vekové skupiny obyvateľstva,
- možnosť získavania finančných prostriedkov z externých zdrojov v rokoch 2015 – 2023,
- vypracovanie dlhodobej stratégie podpory horských území Karpát dôsledným uplatňovaním Karpatskej konvencie.
- Využitie programov financovaných z fondov EÚ na dobudovanie infraštruktúry a tvorbu nových produktov v ponuke cestovného ruchu.

Strategická časť PHSR Mesta Vysoké Tatry 2015 - 2023

Vízia širšieho regiónu

V roku 2020 je región Tatry tým územím, ktoré si ľudia zvolili pre život, prácu a oddych. Zvolili si ho pre jedinečnosť Vysokých Tatier, najmenších veľhôr Európy, s vysokou kvalitou životného prostredia, pre stabilnú a pestrú ponuku pracovných príležitostí, služieb a hospodárskych aktivít ako podmienok priaznivého sociálneho rozvoja územia. Región Tatry je najvýznamnejším a najznámejším územím Slovenska, v ktorom udržateľný hospodársky rozvoj rešpektuje prioritu prírodných hodnôt územia. Občania s vysokým stupňom environmentálneho vedomia sa aktívne zapájajú do plánovania a rozhodovania o veciach verejných.

Vízia mesta Vysoké Tatry

Súčasná doba je mimoriadne dynamická. Táto dynamika je spôsobená viacerými faktormi politického, sociálneho, ekonomického a vedecko-technického charakteru, ktoré vytvárajú príležitosť pre formovanie nového typu regiónu na princípoch medzinárodnej spolupráce a trvalo udržateľného rozvoja.

Rozvoj mesta Vysoké Tatry treba vidieť v kontexte cezhraničnej spolupráce a mesto má potenciál pri realizácii vysoko selektívnej podpory a uplatňovaním miestnej a regionálnej stratégie stať sa rozvojovým centrom.

Predstavujeme si mesto Vysoké Tatry ako súčasť moderného, dynamicky sa rozvíjajúceho a manažovaného regiónu, ktoré by sa mohlo stať:

- centrom európskeho významu, založenom na koncentrácii špecifického ľudského, vedecko-výskumného, kultúrneho a inštitucionálneho potenciálu v prepojení na významné domáce a zahraničné rozvojové póly,
- iniciátorom a koordinátorom rozvojových projektov v oblasti cezhraničnej spolupráce a spolupráce horských oblastí doma i v zahraničí,
- miestom pre kvalitný život svojich obyvateľov a prinášať nevšedné zážitky svojim návštevníkom,

- mestom, ktoré posilňuje a rozvíja špecifické väzby medzi jednotlivými významnými regionálnymi centrami (Poprad, Kežmarok, Levoča, Spišská Nová Ves, Stará Ľubovňa, Liptovský Mikuláš - Tvrdošín).

Mesto Vysoké Tatry a Tatranský región ako moderné rozvojové centrum európskeho významu

Mesto Vysoké Tatry a Tatranský región ako hospodárska, kultúrna a poznatková brána aj pre priľahlé regióny (Poľsko, Ukrajina, Maďarsko, Česká republika).

Predpoklady:

- vzdelanostný potenciál ako rámcová podmienka ekonomickej regionálnej stratégie,
- dobudovanie špecifickej infraštruktúry,
- dopracovať strategické materiály o podporu inovačného podnikania nadväzujúceho na profilujúce odvetvia regiónu a začlenenie sa do siete inovačných regiónov .

Táto stratégia a vytváranie uvedených predpokladov umožní Mestu Vysoké Tatry a Tatranskému regiónu čeliť nasledovným hrozbám:

- negatívna migrácia najmä mladých ľudí,
- znižovanie vzdelanostnej úrovne a dostupnosti kvalifikovanej pracovnej sily,
- zvyšovanie ekologických záťaží a budúcim výdavkom do environmentálnej infraštruktúry,
- orientácia na poskytovanie služieb a podporu investícií do podnikateľských aktivít a technológií s nízkou pridanou hodnotou.

HOSPODÁRSKA OBLASŤ

Oblasť rozvoja a podpory CR bude po schválení dokumentu popísaná v samostatnej prílohe. Cestou, ako zvýšiť a udržať záujem návštevníkov o Mesto Vysoké Tatry a jeho okolie, je rozšírenie a skvalitnenie ponuky služieb CR podľa medzinárodných štandardov. Snahou poskytovateľov gastronomických a ubytovacích služieb by malo byť udržať kvalitu služieb, zatraktívniť ich ponuku (vzhľad okolia, čistota, zeleň, bezbariérovosť, oddychové miesta, sociálno-hygienické zariadenia), zvýšiť dostupnosť služieb (prevádzková doba, označenie, dopravná dostupnosť) a rozšíriť ponuku služieb (regionálne gastronomické špeciality, služby vyššieho štandardu, animačné programy a zážitkové podujatia). Samospráva bude organizovať široké spektrum atraktívnych podujatí a v spolupráci s ďalšími subjektmi vytvorí komplexnú ponuku služieb a produktov CR pre rôzne cieľové skupiny návštevníkov (OOCR, ZCR a ostatné subjekty v území). Hlavným mottom komunikácie by mal byť TANAP ako jedinečná hodnota územia v rámci Karpát.

V meste Vysoké Tatry bude potrebné aj naďalej podporovať rozvoj podnikania, tvorbu pracovných príležitostí pre starnúce obyvateľstvo a osobitne rozvoj nových technológií, inovácií a cestovného ruchu. V meste sú na takýto rozvoj dobré predpoklady, je tu potenciál v území, jeho ľuďoch a inštitúciách, ktoré tu pôsobia. Rozvoj výskumu, inovácií a nových technológií a ich uplatnenie v podnikaní je dôležité pre udržanie konkurencieschopnosti mesta v rozhodujúcich sektoroch a v zvýšení adaptability miestnej ekonomiky .

Samospráva sa bude neustále usilovať o zlepšenie podmienok na rozvoj podnikania – v tejto oblasti ide o efektívne využitie a zhodnotenie objektov a pozemkov vo vlastníctve Mesta určených na podnikanie, zlepšenie podpory podnikania zo strany Mesta (poskytnutie pomoci Mesta pri príprave nových území pre veľkých aj malých investorov, odstraňovanie administratívnych bariér podnikania) a zlepšenie vzájomnej komunikácie a spolupráce podnikateľov a samosprávy (organizovanie pravidelných stretnutí vedenia mesta a predstaviteľov podnikateľov zameraných na vzájomné informovanie sa o svojich zámeroch a potrebách, propagácia domácich podnikateľských subjektov a miestnych výrobkov, využívanie spoločnej propagácie mesta a podnikateľov).

V oblasti podpory nových technológií a inovácií bude kľúčovým subjektom Technická univerzita vo Zvolene, ktorá má potenciál na vybudovanie vedecko-výskumného centra a prírodovedecké fakulty v SR. Úlohou mesta bude podporovať ďalšie partnerstvá, siete a klastre zamerané na inovačný rozvoj (najmä kreatívny priemysel, IT, ekosystémové služby, zdravie).

Jedným z dôležitých krokov na ceste k modernej samospráve je aj zlepšenie externej komunikácie samosprávy. Samospráva by mala zlepšiť identitu mesta, k tomu prispeje zavedenie komplexného dizajnu manuálu mesta, organizovanie podujatí podporujúcich identitu a zriadenie funkcie koordinátora komunikácie. V oblasti externej komunikácie je potrebné zvýšiť ponuku a využitie komunikačných kanálov a aktivity zamerať na jednotlivé cieľové skupiny. Samospráva bude naďalej intenzívne informovať o projektoch a zámeroch mesta, pravidelne organizovať stretnutia pracovníkov a predstaviteľov mesta s cieľovými skupinami, realizovať prieskumy s väčšou odozvou a zapájať verejnosť do spoločných projektov, prípravy a pripomienkovania strategických dokumentov mesta, využívať nové médiá. Mesto má v pláne cielenejšie a systematickejšie podporovať činnosť občanov, záujmových skupín a mimovládnych organizácií pri realizácii verejnoprospešných projektov, poskytovať im priestor na propagáciu ich aktivít v mestských médiách a priestor na komunitné aktivity v objektoch mesta, tiež lepšie využívať prirodzených vodcov komunity (predsedovia združení, učitelia, sociálni pracovníci, kňazi a pod.).

Na zlepšenie dopravnej obslužnosti mesta bude potrebné zlepšiť stavebno-technický stav pozemných komunikácií. Mesto Vysoké Tatry vyvinie aktivity zamerané na odstránenie negatívnych vplyvov železnice vlastnými alebo podporovanými investíciami (protihlukové steny, polohy zastávok, rozvoj služieb v obvode a okolí staníc). Samospráva má záujem na rozvoji verejnej osobnej dopravy ktorá prispieva k zníženiu podielu automobilovej dopravy a zvýšeniu podielu nemotorovej dopravy na území mesta v spolupráci s okolitými obcami a mestami. Budúcnosť prinesie aj využitie ekologických dopravných prostriedkov a foriem dopravy. Mesto Vysoké Tatry sa bude aktívne podieľať na príprave a realizácii Plánu udržateľnej mobility na území PSK.

Súčasná situácia si vyžaduje koncepčné riešenia zamerané na zlepšenie statickej dopravy. Dostatok parkovacích a garážovacích miest v budúcnosti priaznivo ovplyvní okolie bytových

zón a bezpečnosť dopravy tak, že dôjde k eliminácii odstavovania áut mimo parkovacích miest – na zelených plochách a pozdĺž komunikácií. Samospráva bude podporovať budovanie záchytných parkovísk ako súčasť siete spoločných prestupných bodov .

Rozvoj nemotorovej dopravy je jednou z ciest, ako znížiť podiel automobilovej dopravy a finančných požiadaviek na jej zabezpečenie (cestná sieť, parkoviská). Samospráva bude systematicky budovať bezbariérové a bezpečné trasy pre peších, cyklistov a korčuliarov. Pri každej plánovanej investícii do dopravnej infraštruktúry v meste aj pri príprave dokumentácií a záväzných stanovísk pre iné subjekty bude ako podklady využívať technické štúdie trasovania cyklochodníkov spájajúcich centrum mesta a ostatné mestské časti. Presadí a zabezpečí realizáciu takých riešení, ktoré nezablokujú trasovanie cyklochodníkov v budúcnosti. Pri plánovaní nových či rekonštrukcii existujúcich ciest, parkovísk aj križovatiek vytvorí podmienky na nemotorovú dopravu (prechody cez cesty pre cyklistov, bezpečné križovania a odbočenia, umožniť vjazd do jednosmeriek atď.). Podporí tiež budovanie infraštruktúry pre cyklistov (stojany pre bicykle, parkovacie miesta pre bicykle...) na verejných priestranstvách, pri školách a ostatných verejných budovách, železničných staniach a pod. Samospráva v spolupráci s neziskovými organizáciami bude propagovať výhody nemotorovej dopravy, motivovať podnikateľské subjekty k vytváraniu podmienok pre zvýšenie podielu nemotorovej dopravy na celkovom podiele dopravy v meste.

Pre rozvoj mesta a novú výstavbu je nevyhnutná modernizácia technickej infraštruktúry – bude potrebné rekonštruovať zastarané siete, ale aj modernizovať a budovať nové inžinierske siete. Úlohou samosprávy bude zabezpečiť systémový rozvoj inžinierskych sietí, t. j. spolupracovať s prevádzkovateľmi inžinierskych sietí, koordinovať ich postup pri rekonštrukcii inžinierskych sietí a vytvárať aktuálnu technickú mapu mesta.

Významný bude aj rozvoj informačnej infraštruktúry ako predpoklad rýchlej a efektívnej komunikácie. Dobudovanie siete kvalitnej optickej mestskej siete, sprístupnenie WiFi sietí vo vybraných lokalitách (verejných priestoroch), inštalovanie inteligentných informačných tabúl na frekventovaných miestach, ktoré prispievajú nielen k informovanosti občanov a návštevníkov mesta, ale podporia aj podnikateľské aktivity na území mesta.

SOCIÁLNA OBLASŤ

Sociálne služby zabezpečuje Mesto Vysoké Tatry v súlade s vypracovaným Plánom komunitných služieb, ktorého zámerom je plánovať a realizovať sociálne služby na území Mesta na základe analýzy potrieb jeho obyvateľov.

Zmyslom komunitného plánovania je naplánovať také služby, ktoré zlepšia sociálnu situáciu cieľových skupín (seniori, rodina v núdzi, ohrozená rodina, občania bez prístrešia a pod.). Je to metóda, ktorou sa plánujú sociálne služby tak, aby zodpovedali miestnym špecifickým požiadavkám a potrebám jednotlivých občanov. Jedná sa o otvorený proces zisťovania potrieb a zdrojov a hľadania najlepších riešení v oblasti sociálnych služieb.

Úlohou PHSR 2015 – 2020 Mesta Vysoké Tatry je vytvoriť podmienky na efektívne a kvalitné poskytovanie existujúcich a podporu vzniku nových sociálnych služieb v zmysle platnej legislatívy.

Strategickým cieľom Mesta Vysoké Tatry je naďalej podporovať činnosť existujúcich štyroch denných centier v Novom Smokovci, Dolnom Smokovci, Tatranskej Lomnici a v Tatranskej Kotline ako súčasť OŠ MÚ v zmysle platnej legislatívy a zároveň doplniť ich služby o nové inovatívne aktivity spojené s konceptom aktívneho starnutia - cieleň pohybové aktivity, ďalšie vzdelávanie, podpora dobrovoľníctva medzi seniormi, ktorý bude zapracovaný do dokumentu „Zásady o zriaďovaní a činnosti denných centier v Meste Vysoké Tatry“.

V mestských častiach kde nie sú zriadené **Denné centrá** je potrebné pravidelne realizovať rôzne typy aktivít vo verejných priestoroch a takisto seniorom poskytnúť vhodnú formu finančného príspevku umožňujúceho účasť na vybraných aktivitách.

Starnutie populácie je najdôležitejším fenoménom demografického vývoja v súčasnom svete a prejavuje sa svojimi dôsledkami i v podmienkach Mesta Vysoké Tatry. Prejavuje sa nízkou pôrodnosťou a predlžujúcou sa dĺžkou života. Starnutím sa mení pomer mladých a starších, a tým aj ekonomicky aktívnej populácie. Sociálna starostlivosť a všetky aktivity v tejto oblasti sledujú zlepšenie postavenia starších ľudí v meste a nabádajú k pozitívnemu a vývojovo orientovanému pohľadu na starnutie - aktívne starnutie.

Nová legislatíva v oblasti poskytovania sociálnych služieb na miestnej úrovni - podpora prechodu inštitucionalizovaných služieb na služby komunitné vytvára ďalší priestor pre **rozšírenie opatrovateľskej služby** ako služby poskytovanej fyzickej osobe v jej domácom prostredí, počet prijímateľov sociálnej služby bude rásť. Podpora komunitných služieb si vyžaduje aj **riešenie poskytovania stravovacích služieb pre seniorov**.

Mesto Vysoké Tatry v súčasnosti nie je zriaďovateľom pobytových sociálnych služieb, tieto sú poskytované neverejnými poskytovateľmi, ktorým mesto finančne prispieva. V súlade s novelou zákona č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní /živnostenský zákon/ v znení neskorších predpisov. Mesto Vysoké Tatry by malo doplniť sieť poskytovaných služieb o zariadenie **poskytujúce ambulantné sociálne služby a týždenné pobytové služby, možnosť nájomného bývania seniorov a využitie IKT v rámci nového konceptu Centra sociálnych služieb Mesta Vysoké Tatry**.

Pôvodný projekt **Centra sociálnych služieb (2009)** je vhodným konceptom, ktorý je možné realizovať aj z prostriedkov EÚ v programovom období 2014 -2020 v zmysle novej platnej legislatívy postupnou realizáciou jednotlivých sociálnych služieb okrem pôvodne plánovaných dlhodobých pobytových služieb pre 54 obyvateľov a to: zabezpečenie stravovania, dopravná služba, dispečing opatrovateľskej služby, služby pracovne, rehabilitačné služby, monitoring a pravidelná komunikácia s klientmi, poradenské a informačné služby, sprostredkovanie iných služieb (poskytovanie zdravotnej starostlivosti, zabezpečenie týždenného pobytu, podpora svojpomocných skupín a dobrovoľníctva a pod.). Centrum sociálnych služieb môže svoje služby po dohode poskytovať aj iným obciam v blízkom okolí spojením s dopravnou službou.

Mesto Vysoké Tatry bude naďalej pokračovať v poskytovaní všetkých druhov sociálnych služieb. Uskutočnenie projektu Centra sociálnych služieb by malo mimoriadne vylepšiť celkovú situáciu v poskytovaní sociálnych služieb na území mesta Vysoké Tatry.

Od sociálnej oblasti sa očakáva, že prinesie viac služieb, pretože sú nedostatkové v celej štruktúre, vyššiu kvalitu služieb, čo by sa malo prejavovať vyššou rôznorodosťou služieb a bude ich poskytovať bližšie k občanom, čo bude aj prioritou nového Komunitného plánu sociálnych služieb. Predpoklad zabezpečenia tohto programu je aj vo využívaní personálnych

zdrojov - chýba spolupráca na báze dobrovoľníkov, kde je možnosť rozšíriť služby a skvalitniť ich, spolupráca s neziskovými organizáciami a podnikateľskými subjektmi i aktívnejšia spolupráca s aktívnymi seniormi.

V štruktúre sociálnych služieb v meste Vysoké Tatry **chýbajú služby pre cieľové skupiny ako sú deti, mládež, rodiny s deťmi, osoby ohrozené sociálnym vylúčením a pod.**

Priestor na zlepšenie je aj v oblasti koordinácie a komunikácie sociálnych služieb. Samospráva bude pravidelne organizovať stretnutia inštitúcií pôsobiacich v sociálnej oblasti a zisťovať údaje o štruktúre a potrebách jednotlivých sociálnych skupín. V regionálnych médiách bude informovať o činnosti inštitúcií pôsobiacich v oblasti sociálnych služieb a v spolupráci s partnermi bude realizovať propagačné aktivity zamerané na zvýšenie tolerance obyvateľov voči osobám ohrozeným sociálnym vylúčením, elimináciu spoločenských predsudkov v sociálnej oblasti a zlepšenie informovanosti osamelých a izolovaných občanov.

Jednou z podmienok kvalitného života je vhodné bývanie. Bude potrebné zlepšiť najmä okolie bytových zón, štruktúru bytového fondu a ponuku služieb. Na rozvoj bývania môže samospráva využiť financie aj z mimorozpočtových zdrojov (dotácie a úverové programy financované zo štátneho rozpočtu a z fondov EÚ, granty na komunitné aktivity zamerané na úpravu okolia a zelene, výhodné pôžičky a granty na opravu systematických chýb obytných domov zo ŠFRB a na znižovanie energetickej náročnosti domov z ERBD).

Na zlepšenie okolia bytových zón bude potrebné spracovať koncepčné materiály, pôjde napr. o Program revitalizácie a humanizácie obytných zón, Plán údržby a kultivácie mestskej zelene, ktorý sa zameria na zlepšenie vybavenia, osvetlenia a čistoty verejných priestranstiev. Spoločne s občanmi a inými inštitúciami zabezpečí väčšiu čistotu obytných zón (odpadky na verejných priestranstvách, uskladnenie odpadu, odstraňovanie odpadu po psoch a stavebných prácach, zníženie vysokej prašnosti v obytných zónach v blízkosti ciest), realizáciu vhodných adaptačných opatrení na zmenu klímy. Táto časť je rozpracovaná v projektoch zameraných na podporu udržateľného mestského prostredia.

V oblasti zlepšenia občianskej vybavenosti samospráva podporí výstavbu chýbajúcich prevádzok obchodu a služieb a zabezpečí modernizáciu objektov služieb vo vlastníctve mesta. Podporí úpravu objektov a komunikácií tak, aby pomohla odstrániť bariéry obmedzujúce pohyb a medziľudskú komunikáciu, čím uľahčí pohyb a orientáciu seniorom, zdravotne postihnutým, rodičom s kočíkmi, či cudzincom/návštevníkom mesta. Bude sa snažiť dosiahnuť vyvážený pomer medzi oddychovými a parkovacími plochami na území mesta. Podporí vysporiadanie pozemkov pod parkovacími plochami a inžinierskymi sieťami na území mesta.

V rámci vzdelávacej infraštruktúry je potrebné **optimalizovať sieť materských škôl a základných škôl** na území mesta Vysoké Tatry.

Na zabezpečenie kvalitného vzdelávania je potrebné modernizovať tak materiálno-technické vybavenie škôl, ako aj prvky výchovno-vzdelávacieho systému. Obidva tieto prvky ovplyvňujú svojimi aktivitami, pravidlami a financovaním jednotlivé školy, školské zariadenia a zriaďovateľov – kam patrí samospráva, štát a jeho inštitúcie. Skvalitnenie predprimárneho a primárneho vzdelávania si bude vyžadovať prípravu a realizáciu investičných a neinvestičných projektov. V spolupráci všetkých týchto, ale aj ďalších subjektov, ako sú inštitúcie trhu práce, podniky, verejné aj neziskové organizácie pôsobiace v oblasti vzdelávania a voľného času je možné realizovať také opatrenia a aktivity, aby bol dosiahnutý strategický cieľ a čiastková vízia mesta Vysoké Tatry. Na rozvoj vzdelávania samospráva využije aj prostriedky z fondov EÚ a vlastné rozpočtové prostriedky.

Na zlepšenie podmienok v školstve samospráva plánuje modernizovať školy a školské zariadenia, podporovať kvalitný výchovno-vzdelávací proces a rozvoj ľudských zdrojov. Bude potrebné zvážiť zameranie a existenciu škôl v meste, pretože dlhodobo nie je možné zvýšiť objem financií v rozpočte mesta na modernizáciu, prevádzku a údržbu škôl, školských zariadení a školských športových areálov, ako aj objem financií v dotačnom systéme mesta na podporu výchovných a vzdelávacích aktivít detí pre všetky typy škôl a školských zariadení. Demografický vývoj a obmedzený objem finančných prostriedkov v mestskom rozpočte si vyžiada **optimalizáciu siete škôl a školských zariadení**. V tomto procese bude potrebné zvážiť naplnenosť, výkon, profiláciu a voľnú kapacitu škôl. Bude žiaduce podporiť profiláciu škôl a školských zariadení ich špecializáciou, pričom voľná kapacita škôl a školských zariadení

by mala byť ponúknutá iným subjektom na zabezpečenie vzdelávacích a voľnočasových aktivít ako aj aktivít v oblasti celoživotného vzdelávania, výskumných a vedeckých aktivít. Samospráva podporí aj projekty, ktoré zvýšia záujem detí a mládeže o kultúrne a športové aktivity.

Okrem zlepšenia podmienok v školstve pre všetky deti by sa samospráva mala zamerať aj na zlepšenie podmienok na integráciu vo výchove a vzdelávaní. Ide nielen o materiálno-technické zabezpečenie výchovno-vzdelávacieho procesu, ale aj o pripravenosť zamestnancov, ktorí sa venujú deťom s nadaním, deťom so zdravotným znevýhodnením a deťom zo sociálne znevýhodneného prostredia.

Na zlepšenie informovanosti, komunikácie a spolupráce v školstve by samospráva mala organizovať pravidelné stretnutia odborníkov pôsobiacich v školstve a pravidelne vyhodnocovať doterajšie formy spolupráce škola - rodina - voľný čas. V rámci navrhovaných projektov podporovať koncept otvorenej školy tak, aby sa školy premenili na centrá vzdelania, športu a kultúry (prístup verejnosti v určenom čase k internetu, školským priestorom a areálom, organizovanie dní otvorených dverí a pod.).

Kultúra, šport a iné spôsoby aktívneho využívania voľného času sú dôležitou súčasťou zdravia a kvalitného života obyvateľov mesta. Podmienky v Meste Vysoké Tatry sú v súčasnosti rôznorodé, nie však úplne všade a pre všetkých a často sú ovplyvnené aktivitami v oblasti podpory CR. Preto bude potrebné modernizovať materiálno-technické podmienky a zlepšiť systém pravidelnej ochrany a údržby objektov a priestorov v majetku mesta určených na šport, kultúru a voľný čas (stanoviť režim využívania priestorov, zaviesť funkciu správcu, zabezpečiť napojenie objektu na PCO/kamerový systém). Úlohou samosprávy bude zvýšiť a spestriť ponuku podujatí a zvýšiť informovanosť v tejto oblasti aj v úzkej spolupráci s neziskovými organizáciami a podporiť komunitné iniciatívy najmä v oblasti alternatívnych a nových aktivít.

Aby bola kultúra rovnocennou súčasťou života v meste, bude potrebné zvýšiť objem financií určený na podporu kultúry z rozpočtu mesta a využiť aj prostriedky z mimorozpočtových zdrojov. Lepšiu starostlivosť o kultúrne objekty a kultúrne dedičstvo bude možné dosiahnuť

spoluprácou subjektov a viaczdrojovým financovaním. Samospráva podporí rekonštrukciu a využitie existujúcich pamiatkových objektov nielen na kultúrne účely.

Na udržanie záujmu obyvateľov o miestnu kultúru bude samospráva musieť zlepšiť ponuku a propagáciu kultúrnych podujatí v meste. To znamená zvýšiť počet a kvalitu kultúrnych podujatí, zabezpečiť ich žánrovú pestrosť, pravidelne informovať obyvateľov o kultúrnom dianí v meste, podporovať a koordinovať činnosť záujmových útvarov.

Pohyb je jedným zo spôsobov ako podporiť zdravý životný štýl, zlepšiť zdravotný stav obyvateľstva a znížiť výskyt civilizačných chorôb. V súčasnej dobe je potrebné zvýšiť záujem obyvateľov o športové a pohybové aktivity najmä u mladých ľudí a seniorov. Samospráva bude podporovať modernizáciu športovísk, rozvoj športu pre všetkých, vrátane školskej telesnej a športovej výchovy a samozrejme aj vrcholový a výkonnostný šport.

Samospráva plánuje modernizovať športoviská, ktoré sú vo vlastníctve mesta tak, aby boli pre obyvateľov atraktívne a dostupné. V meste Vysoké Tatry je potrebné dobudovať a sprístupniť trasy pre pohybové aktivity obyvateľov - cyklochodníky a cyklotrasy, bežecké a bežkárske trasy, značené turistické trasy ako chodníky zdravia v meste a okolí vhodne dopĺňujúce infraštruktúru CR.

V rámci podpory športu pre všetkých bude samospráva organizovať širokú škálu podujatí, ich ponuku rozšíri o celoročné podujatia a dlhodobé súťaže pre školy, motivačné športové podujatia pre rodiny a masové športové podujatia so značkou mesta Vysoké Tatry špecificky vhodné pre horské prostredie. Nemenej dôležité bude poskytovanie aktuálnych informácií z oblasti športu pre verejnosť a vzájomná spolupráca subjektov pôsobiach v športe.

Podpora vrcholového a výkonnostného športu v meste bude závisieť od zlepšenia systému podpory na celoštátnej úrovni a využitia viaczdrojového financovania. Samospráva bude naďalej podporovať športové kluby, talentovanú mládež, celoslovenské a medzinárodné podujatia. V oblasti športu bude potrebné využiť aj mimorozpočtové zdroje a spoluprácu so sponzormi, ktorí sú významným faktorom pre rozvoj regionálneho športu. Dá sa predpokladať, že s lepšími podmienkami na vrcholový a výkonnostný šport (materiálno-technické a zdravotné zabezpečenie, odmeňovanie, zavádzanie nových trendov, veda a výskum...), porastú výkony športovcov a zvýši sa aj návštevnosť športových podujatí.

Podporu vrcholového a výkonnostného športu by bolo vhodné prepojiť s optimalizáciou a špecializáciou ZŠ v meste s cielenou podporou nadanej a talentovanej mládeže.

Samospráva sa zameria na zlepšenie podmienok na poskytovanie voľnočasových a záujmových aktivít. Bude podporovať výstavbu architektonicky hodnotných budov podnecujúcich k aktívnemu využívaniu voľného času a verejných priestorov pre aktívny pohyb obyvateľov v prírode (rekreačné zóny s potrebnou vybavenosťou, pohybové trasy, oddychové zóny, komunitné záhrady, vyhliadky, náučné chodníky...). Deťom a mládeži je potrebné poskytnúť neformálne priestory (kluby) na realizáciu ich aktivít a vhodne vybavené verejné priestory aj na sídliskách (revitalizácia vnútroblokov v kombinácii s ich spracovaním mladými ľuďmi).

Na zlepšenie spolupráce a informovanosti v oblasti voľného času bude samospráva organizovať pravidelné stretnutia odborníkov pôsobiach v oblasti organizovania voľnočasových aktivít, podporovať dobrovoľníkov ochotných venovať svoj voľný čas deťom (mobilizovať seniorov) a mládeži (mentoring) a pravidelne informovať verejnosť o možnostiach využívania voľného času. Jednotlivé činnosti by mal zastrešovať koordinátor voľného času pre prácu s mládežou.

Práca s mládežou je oblasťou, ktorú samospráva doteraz riešila iba čiastkovo. Mala by začať intenzívnejšie realizovať aktivity zamerané na zvýšenie záujmu mládeže o verejné dianie. Na podporu aktivít organizovaných, ale aj neformálnych mládežníckych skupín bude potrebné využiť skúsenosti mládežníckych organizácií a financie z viacerých zdrojov. Samospráva bude podporovať projekty, ktoré sú zamerané na rozvoj životných hodnôt a zlepšenie medziľudskej komunikácie mladých ľudí, tiež projekty týkajúce sa ich budúcnosti (zamestnanie, vlastné podnikanie, zvyšovanie vzdelávania a získavanie zručností, bývanie, vlastná rodina) a projekty, ktoré podporujú aktívnu účasť mládeže vo verejnom živote. Jednotlivé činnosti by mal zastrešovať koordinátor voľného času a pre prácu s mládežou.

ENVIRONMENTÁLNA OBLASŤ

Vďaka rôznorodým podmienkam a členitosti územia sa priamo na území mesta nachádzajú pestré spoločenstvá fauny a flóry a zaujímavé útvary, z ktorých mnohé podliehajú ochrane v rôznych stupňoch ochrany. Mesto Vysoké Tatry je hodnotené občanmi a turistami ako významné horské mesto, je často premetom záujmu odborníkov - drevárov, lesníkov, ekológov a environmentalistov.

Kvalita životného prostredia je významnou a nevyhnutnou podmienkou kvality života v meste. Mesto bude realizovať opatrenia na zníženie znečistenia životného prostredia. V oblasti ovzdušia pôjde o monitoring znečistenia ovzdušia, ochranu pred hlukom a prachom budovaním protihlukových bariér a pásov zelene. Zameria sa tiež na odstránenie čiernych skládok odpadu a zamedzenie šírenia inváznych druhov rastlín a živočíchov.

Súčasťou starostlivosti o životné prostredie je aj systém odpadového hospodárstva, ktorý nemôže životné prostredie zaťažovať. Samospráva sa zameria na zdokonalenie systému odpadového hospodárstva, t. j. na zvýšenie počtu kontajnerov a zlepšenie úrovne stojísk na kontajnery, ich zabezpečenie pred voľne žijúcou zverou, zároveň bude motivovať obyvateľov a inštitúcie, aby minimalizovali a triedili odpad.

Ďalším krokom na zlepšenie starostlivosti o životné prostredie bude zvýšenie záujmu obyvateľov o ochranu a tvorbu životného prostredia. Samospráva bude podporovať podujatia zamerané na zvýšenie záujmu občanov o prírodu a ochranu životného prostredia; propagovať výskyt vzácných spoločenstiev fauny, flóry a prírodných útvarov; podporovať využitie krajinných prvkov a vzácných prírodných lokalít na výchovno-relaxačné účely pre obyvateľov a návštevníkov mesta (prírodné parky, náučné chodníky) a podporovať využívanie obnoviteľných prírodných zdrojov a alternatívnych zdrojov energií. Na realizáciu environmentálnych aktivít a monitorovanie kvality životného prostredia v meste využije spoluprácu odborných a výskumných inštitúcií, ktoré majú sídlo na území mesta. Okrem toho bude nevyhnutné vyvinúť spoločné úsilie aj na boj s klimatickou zmenou a na adaptovanie sa na jej vplyvy.

MODERNÁ SAMOSPRÁVA – prierezová oblasť PHSR ako horizontálna priorita

Mestský úrad zabezpečuje administratívne a podporné služby súvisiace s činnosťou orgánov mesta (MsZ, komisie MsZ a výbory MČ) a s voľbami. Medzi dôležité procesy samosprávy patrí manažment, plánovanie a kontrola.

Aby samospráva mohla zabezpečiť rozvoj mesta vo všetkých oblastiach, vytýčených v dokumente PHSR, potrebuje sa aj sama modernizovať. Modernizácia samosprávy zahŕňa tak zlepšenie materiálno-technických podmienok a elektronizáciu služieb , ako aj vytváranie podmienok pre zamestnancov a ich profesijný rozvoj.. Rozvoj mesta vo všetkých oblastiach podporia najmä dobre spracované koncepčné a strategické dokumenty mesta ako územnoplánovacia dokumentácia, PHSR a ostatné plány (plán udržateľnej mobility, komunitný plán sociálnych služieb ...) formou partnerstva so všetkými aktérmi v území, ktorý je podmienkou efektívnej spolupráce a zvyšovanie podielu viaczdrojového financovania rozvoja mesta

Mesto Vysoké Tatry by malo vytvoriť stále záujmové platformy zložené z aktívnych občanov a expertov pre jednotlivé prioritné oblasti rozvoja ako poradné orgány pre prácu komisií a prípravu rôznych typov projektov, pre komunikáciu s verejnosťou a uľahčenie participácie obyvateľstva na správe vecí verejných .

Mesto Vysoké Tatry má dobré predpoklady na zlepšenie svojej finančnej výkonnosti (príjmovej časti rozpočtu najmä nedaňových príjmov v časti bežných príjmov bez zvyšovania miestnych daní a poplatkov), zvýšenie podielu fondov EÚ a iných zdrojov na financovaní kľúčových rozvojových projektov podporou spolupráce s neziskovými subjektmi a súkromným sektorom vrátane zapojenia mesta do medzinárodných sietí, programov a partnerstiev.

Programová časť PHSR Mesta Vysoké Tatry 2015 – 2023

Ekonomický rozvoj, hospodárstvo				
Oblasť	Čiastková vízia	Hlavné problémy	Strategický cieľ (väzba na existujúci programový rozpočet)*	Špecifické ciele/projekty Externé fondy
Technická infraštruktúra – doprava	Mesto Vysoké Tatry má komplexne vybudovanú dopravnú sieť - bezpečné mestské komunikácie, dopravné napojenie na cesty nadradenej infraštruktúry, železničnú sieť a sieť cyklotrás s dôrazom na ekologické formy dopravy	- oprava a udržiavanie miestnych komunikácií sa nevykonáva preventívne, ale spravidla až v havarijnej situácii, - nie je zabezpečený bezbariérový prístup po miestnych komunikáciách	Vytvoriť komplexné, kvalitné a bezpečné dopravné prepojenie mesta s okolím pre všetkých obyvateľov s dôrazom na VOD a nemotorovú dopravu PROGRAM 4: REGIONÁLNY ROZVOJ MESTA, JEHO SLUŽIEB A KVALITY, TRVALÝ SÚLAD VŠETKÝCH ČINNOSTÍ NA ÚZEMÍ MESTA VYSOKÉ TATRY S OSOBNÝM ZRETELOM NA STAROSTLIVOSŤ O ŽIVOTNÉ PROSTREDIE A ZABEZPEČENIE TRVALO UDRŽATEĽNÉHO ROZVOJA PODPROGRAM 4.2: Projekty PROGRAM Č. 7: KOMUNIKÁCIE BEZPEČNÉ, VYSOKO KVALITNÉ A PRAVIDELNE UDRŽOVANÉ POZEMNÉ KOMUNIKÁCIE PODPROGRAM 7.1: Pozemné komunikácie a chodníky PODPROGRAM 7.6: Rekonštrukcia chodníkov a komunikácií	Inteligentný a integrovaný dopravný systém na území mesta ako súčasť IDS regiónu Sieť cyklistických komunikácií a cyklotrás ako súčasť regionálnej siete Sieť bezpečných mestských komunikácií (cieľené osvetlenie priechodov pre chodcov, bezbariérový prístup k verejným službám/budovám) <i>Projekty je možné financovať z IROP 2014-2020/PO 1 tzv. bezpečné projekty, PO 5</i> <i>Programu cezhraničnej spolupráce SK-PL 2014-2020</i>
Infraštruktúra pre investorov a hospodársky rast mesta	Mesto Vysoké Tatry ako atraktívne miesto pre podnikanie, hospodársky rast a nové kvalitné pracovné miesta	- neexistuje verejný priestor pre začínajúcich podnikateľov, - nie sú vypracované jasné pravidlá pre podporu nových podnikateľských aktivít na území	Podporovať vznik nových podnikateľských subjektov najmä v oblastiach: inovácie, ekosystémové služby, nové služby pre miestnych obyvateľov	Prosperujúce a inovatívne mesto (propagácia mesta v zahraničí, podnikateľské fórum, podpora start-upov, podpora vzniku nových služieb pre obyvateľstvo)

PHSR Mesta Vysoké Tatry 2015 -2023
(Aktualizácia PHSR Mesta Vysoké Tatry 2005-2013)

		mesta, • absencia inovatívnych podnikateľských subjektov • nie je vypracovaná koncepcia revitalizácie mesta (verejné budovy, verejné priestranstvá a pod.) • absencia kvalitného vysokorýchlostného internetu • slabý dôraz na zelenú ekonomiku,	s dôrazom na podnikanie mladých ľudí PROGRAM 4: REGIONÁLNY ROZVOJ MESTA, JEHO SLUŽIEB A KVALITY, TRVALÝ SÚLAD VŠETKÝCH ČINNOSTÍ NA ÚZEMÍ MESTA VYSOKÉ TATRY S OSOBITNÝM ZRETELOM NA STAROSTLIVOSŤ O ŽIVOTNÉ PROSTREDIE A ZABEZPEČENIE TRVALO UDRŽATELNÉHO ROZVOJA PODPROGRAM 4.2: Projekty	prevádzkované domácimi podnikateľmi) <i>Projekt je možné financovať z OP VVAI,</i> <i>Program cezhraničnej spolupráce SK-PL 2014 - 2020,</i> <i>Program COSME,</i> <i>OP IZ/PO2, IROP/PO5 PRV 2014-2020 OP KŽP</i>
Cestovný ruch	Mesto Vysoké Tatry ako súčasť medzinárodne vyhľadávanej destinácie CR	• mesto nevyužíva potenciál NP, • dlhodobá absencia tvorby nových produktov a služieb podľa medzinárodných štandardov pre destinácie v chránených oblastiach,	Vytvárať podmienky pre vznik nových služieb a produktov CR PROGRAM 4: REGIONÁLNY ROZVOJ MESTA, JEHO SLUŽIEB A KVALITY, TRVALÝ SÚLAD VŠETKÝCH ČINNOSTÍ NA ÚZEMÍ MESTA VYSOKÉ TATRY S OSOBITNÝM ZRETELOM NA STAROSTLIVOSŤ O ŽIVOTNÉ PROSTREDIE A ZABEZPEČENIE TRVALO UDRŽATELNÉHO ROZVOJA PODPROGRAM 4.2: Projekty PROGRAM 5: Zvýšenie prestíže mesta Vysoké Tatry, ako cieľovej destinácie cestovného ruchu PODPROGRAM 5.2: Propagácia PODPROGRAM 5.4: Verejno-súkromné partnerstvo PROGRAM Č.12 : VYSIELACIE A VYDAVATEĽSKÉ SLUŽBY	TANAP a mesto Vysoké Tatry (inovatívne portfólio nových služieb a produktov CR s využitím kreatívneho priemyslu) ETIS – medzinárodná certifikácia (zaradenie destinácie do skupiny medzinárodne certifikovaných EÚ destinácií) <i>Projekt je možné financovať z OP VAI,</i> <i>Program cezhraničnej spolupráce SK-PL 2014 – 2020 , PRV IROP/PO5</i>
Medzinárodná spolupráca	Mesto ako vyhľadávaný partner pre medzinárodnú	• mesto nedostatočne využíva členstvo v rôznych	Posilňovať medzinárodnú spoluprácu mesta	Mesto Vysoké Tatry na mape Európy (podpora výmeny žiakov,

PHSR Mesta Vysoké Tatry 2015 -2023
(Aktualizácia PHSR Mesta Vysoké Tatry 2005-2013)

	spoluprácu	národných, regionálnych medzinárodných organizáciách, • nedostatočne využívaná prihraničná poloha mesta pre slovensko-poľskú výmenu , • slabá propagácia partnerských miest a mesta v partnerských mestách,	Podprogram 5.1: Medzinárodná spolupráca PODPROGRAM 5.2: Propagácia PROGRAM Č.12 : VYSIELACIE A VYDAVATEĽSKÉ SLUŽBY	umelcov, vedcov, pracovníkov samospráv, spoločné projekty a propagácia) <i>Projekt je možné financovať z Programu cezhraničnej spolupráce SK-PL 2014-2020,</i> <i>Komunitárny program ERASMUS,</i> <i>Komunitárny program URBACT</i>
Otvorená a efektívna samospráva	Mesto využívajúce moderné IKT v službách poskytovaných občanom, podnikateľom a návštevníkom	• nedostatočné využívanie moderných IKT v komunikácii s občanmi (elektronická otvorená komunikácia), podnikateľmi a návštevníkmi	Vytvoriť optimálne podmienky pre využívanie najmodernejších IKT na komunikáciu samosprávy s verejnosťou a nové elektronické služby podporujúce hospodársky rozvoj územia PROGRAM 1: SAMOSPRÁVA ZABEZPEČUJÚCA KVALITNÝ A KVALIFIKOVANÝ VÝKON SVOJEJ ČINNOSTI, FLEXIBILNE REAGUJÚCA NA POTREBY OBYVATEĽOV, PODNIKATEĽOV A NÁVŠTEVNÍKOV PODPROGRAM 5.3: Mestský portál	Mestská optická sieť (vytvorenie podmienok pre všetky typy elektronických služieb samosprávy vrátane podpory elektronických médií a e-participácie obyvateľstva na spravovaní vecí verejných) <i>Projekt je možné financovať z OP EVS</i> <i>OP VaI</i> <i>Komunitárny program URBACT</i>
Sociálny rozvoj				
Oblasť	Čiastková vízia	Hlavné problémy	Strategický cieľ	Špecifické ciele/projekty
Sociálne služby a zdravotníctvo	Mesto Vysoké Tatry ako miesto pre kvalitný život obyvateľov	• absencia vybraných služieb pre seniorov, • neudržateľnosť kvalitných služieb pre zosúladovanie pracovného a rodinného života (predškolská výchova)	Zabezpečiť kvalitnú a dostupnú sociálnu a zdravotnú starostlivosť poskytovaných komunitou všetkým obyvateľom mesta podľa ich potreby PROGRAM Č. 13: SOCIÁLNE SLUŽBY KOMPLEXNÁ, KOORDINOVANÁ A ÚČINNÁ SOCIÁLNA SIEŤ,	Centrum sociálnych služieb pre seniorov (kombinované, viacúčelové a komplexné sociálne služby) <i>Projekt je možné financovať z IROP 2014-2020/PO 2,</i> <i>OP IZ /PO4,</i>

PHSR Mesta Vysoké Tatry 2015 -2023
(Aktualizácia PHSR Mesta Vysoké Tatry 2005-2013)

			ORIENTOVANÁ NA VŠETKY SKUPINY OBYVATEĽOV MESTA VYSOKÉ TATRY	PRV <i>OP VaI</i>
Školstvo	Mesto Vysoké Tatry	• pokles kvality vzdelávania, • rast výdavkov na prevádzku a údržbu školských zariadení, • absencia špecializácie ZŠ, slabo preferované alternatívne prístupy k vzdelávaniu, • minimálna ponuka programov ČŽV	Podporiť kvalitu vzdelávania jeho špecializáciou a individualizáciou s dôrazom na rozvoj kľúčových kompetencií PROGRAM 9: VZDELÁVANIE MODERNÉ ŠKOLY A ŠKOLSKÉ ZARIADENIA REŠPEKTUJÚCE INDIVIDUÁLNE POTREBY A ZÁUJMY ŽIAKOV, REAGUJÚCE NA AKTUÁLNE TRENDY, PRIČOM VÝCHOVNO-VZDELÁVACÍ PROCES JE DETERMINOVANÝ VÝLUČNE SLOBODNÝM ROZHODOVANÍM RODIČOV A ŽIAKOV PODPROGRAM 9.1: Materské školy PODPROGRAMY 9.2 -9.6 PODPROGRAM 9.6 Inovácia vyučovania v tatranských školách PODPROGRAM 9.7 Neštátne školské zariadenia	Škola – základ života (podpora špecializácie a individuálnych aktivít ZŠ vrátane MŠ a pedagogických pracovníkov, využitie škôl pre ČŽV) <i>Projekty je možné financovať z IROP 2014-2020/PO 2,</i> OP EZ/PO1
Kultúra	Mesto kultúrnych zážitkov	• nedostatok nových kultúrnych aktivít, alternatívnych platforiem • nevyvážená programová ponuka • slabá propagácia tradícií a významných osobností mesta	Vytvoriť podmienky pre kultúru európskeho štandardu (medzinárodne uznávanej destinácie CR) PROGRAM 11: KULTÚRA KULTÚRNE VYŽITIE OBYČIANOV I NÁVŠTEVNÍKOV VYSOKÝCH TATIER PODPROGRAM 11.1: Propagácia kultúry PODPROGRAM 11.2: Kiná PODPROGRAM 11.3: Knižnica PODPROGRAM 11.4: Kultúrne programy realizované mestom PODPROGRAM 11.5: Podpora ostatných kultúrnych aktivít	Štyri ročné obdobia (koncept kultúrnych podujatí, aktivít a prezentácii počas celého roka pre obyvateľov i návštevníkov) <i>Projekt je možné financovať z</i> Programu cezhraničnej spolupráce SK-PL 2014-2020, Komunitárneho programu Európa pre občanov 2014 - 2020 IROP/PO5

PHSR Mesta Vysoké Tatry 2015 -2023
(Aktualizácia PHSR Mesta Vysoké Tatry 2005-2013)

			PROGRAM Č.12 : VYSIELACIE A VYDAVATEĽSKÉ SLUŽBY	
Šport a voľný čas	Mesto športu a aktivít v prírode	• nedostatok nových športovísk pre alternatívne a rozvíjajúce sa športy, • nedostatočné využívanie existujúcej infraštruktúry pre voľnočasové aktivity obyvateľov a návštevníkov	Vytvoriť podmienky pre pobyt v prírode a športové aktivity pre všetky vekové skupiny obyvateľov PODPROGRAM 10.3: Podpora ostatných športových podujatí	Pohyb každý deň (sieť a podpora dostupných možností pre šport-dobudovanie cyklistickej infraštruktúry, korčuľarske a skatebordové chodníky/dráhy, podpora športových klubov a organizácii v meste) <i>Projekt je možné financovať z Programu cezhraničnej spolupráce SK-PL 2014 -2020, PRV, čiastočne IROP/PO1</i>
Environmentálny rozvoj				
Oblasť	Čiastková vízia	Hlavné problémy	Strategický cieľ	Špecifické ciele/projekty
Ochrana a obnova mestského prostredia	Mesto Vysoké Tatry uvedomujúce si hodnotu kvalitného mestského prostredia	• zanedbané verejné priestory najmä na sídliskách a v okrajových častiach mesta, • nedostatok multifunkčných verejných priestorov s mestskou zeleňou	Zabezpečiť ochranu a tvorbu mestského prostredia ako súčasť prírodného bohatstva v záujme práva budúcich generácií PROGRAM Č. 6: ŽIVOTNÉ PROSTREDIE PODPROGRAM 6.2: Ochrana životného prostredia	Zelené iniciatívy <i>Projekt je možné financovať z OP KŽP, PRV a IROP/PO 5</i>
Energetická efektívnosť, adaptácia na zmenu klímy	Energeticky efektívne mesto	• absencia využívania obnoviteľných a alternatívnych energetických zdrojov • vysoká energetická náročnosť verejných budov	Zlepšiť energetickú efektívnosť verejných budov PODPROGRAM 2.1: Prevádzka a údržba budov ATRAKTÍVNE A ZDRAVÉ PROSTREDIE PRE ŽIVOT, PRÁCU A ODDÝCH OBYVATEĽOV A NÁVŠTEVNÍKOV MESTA, S DÔRAZOM NA ZNIŽOVANIE MIERY ZNEČISTENIA A OCHRANU PRÍRODY A KRAJINY V MESTE VYSOKÉ	Zelená energia <i>Projekt je možné financovať z OP KŽP, IROP 2014-2020/PO 4 PRV</i>

			TATRY PODPROGRAM 6.2: Ochrana životného prostredia	
Adaptácia mesta na zmenu klímy	Mesto adaptujúce sa na zmenu klímy	- vysoká energetická náročnosť verejných budov - nedostatočná údržba mestskej zelene a revitalizácia verejných priestorov so štandardným podielom zelene	Realizovať mitigačné a adaptačné opatrenia zmeny klímy PODPROGRAM 6.2: Ochrana životného prostredia PODPROGRAM 6.3: Verejná zeleň	Zelené iniciatívy (súbor opatrení, podpora vytvárania prvkov zelenej a modrej infraštruktúry) <i>Projekt je možné financovať z IROP 2014-2020/PO 4 , PRV a IROP/PO 5</i>

- Programový rozpočet Mesta Vysoké Tatry 2014-2016

Poznámka:

Vybrané projekty v oblasti dopravy, sociálnych služieb, vzdelávania a mestskej zelene sú zaradené do indikatívneho zoznamu projektových návrhov Regionálnej integrovanej územnej stratégie Prešovského kraja na roky 2014 – 2020. Zoznam predložených projektov v samostatnej prílohe.

Schválenie jednotlivých projektov si bude vyžadovať úpravu rozpočtu mesta postupne na roky 2016-2023 vytvorením rezervy na služby spojené s prípravou žiadostí o NFP, prípravy projektovej dokumentácie a spolufinancovanie.

Vybrané projekty sa môžu po dohode na úrovni územných samospráv realizovať ako tzv. integrované projekty a integrované balíčky, čo môže znížiť investície mesta na spolufinancovanie, prípravnú fázu - projektová príprava, vysporiadanie vlastníckych vzťahov a pod.

Realizačná časť PHSR Mesta Vysoké Tatry na roky 2015 -2023

Strategické plánovanie mesta je nepretržitý proces zabezpečenia rovnováhy medzi cieľmi a možnosťami mesta v neustále sa meniacom prostredí. Účelom strategického plánovania je stanoviť ciele a spôsob ich dosiahnutia. Strategické plánovanie je tvorivá skupinová činnosť založená na vzájomnej spolupráci a hľadaní optimálnych riešení. Proces strategického plánovania riadi manažment mesta, ktorý má celkový prehľad o vnútornom stave mesta a jeho väzbách na vonkajšie prostredie. Medzi hlavné procesy strategického plánovania patrí:

1. programovanie – tvorba strategických dokumentov a výber projektov,
2. implementácia – realizácia a financovanie projektov,
3. monitorovanie a hodnotenie – zisťovanie, ako projekty prispeli k rozvoju mesta a aktualizácia strategických dokumentov.

Realizácia Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta bude pozostávať z vykonávania navrhnutých kľúčových projektov a následne jednotlivých projektových aktivít. Zoznam kľúčových projektov (aktivít investičného a rozvojového charakteru) bude uvedený v akčnom pláne na obdobie nasledujúcich troch rokov , ktorý sa bude každoročne aktualizovať. Medzi kľúčové úlohy manažmentu mesta bude patriť:

- realizovať projekty, ktoré prinesú pre mesto želaný efekt a budú dlhodobo udržateľné,
- vyčleniť z rozpočtu mesta finančné prostriedky potrebné na realizáciu navrhnutých projektových aktivít,
- podporovať spoluprácu medzi hlavnými aktérmi rozvoja mesta a koordinovať ich aktivity,
- pravidelne monitorovať realizáciu kľúčových projektov na úrovni projektových aktivít a vyhodnocovať plnenie akčného plánu na základe vopred stanovených merateľných ukazovateľov.

Cieľom monitoringu je zostaviť komplexnú informáciu o tom, ako sa plnia opatrenia navrhnuté v PHSR:

- Monitoring plnenia akčného plánu sa uskutoční raz ročne k 30.3. Monitorovanie poskytne informácie o realizácii čiastkových aktivít, projektov a opatrení. Správa

o monitoringu AP bude predložená poslancom MsZ ako súčasť materiálu „ Stav plnenia PHSR Mesta Vysoké Tatry na roky 2015 - 2023“.

- Hodnotenie plnenia akčného plánu sa uskutoční raz ročne k 31.12. Hodnotenie poskytne informácie o vplyve realizovaných opatrení na územie a bude podkladom na aktualizáciu dokumentu PHSR vzhľadom na prebiehajúce zmeny. Správa o hodnotení AP bude predložená poslancom MsZ ako súčasť materiálu „Záverečný účet Mesta Vysoké Tatry “ za daný rok.
- Verejné pripomienkovanie a aktualizácia akčného plánu sa uskutoční raz ročne v mesiacoch júl – august, t. j. v čase prípravy rozpočtu mesta na ďalšie obdobie. Pri aktualizácii akčného plánu budú zohľadnené pripomienky odborných útvarov MsÚ, komisií MsZ, výborov mestských častí, odbornej a širokej verejnosti, tiež skutočnosti vyplývajúce z čiastkových strategických dokumentov mesta.

Verejnosť o možnosti pripomienkovania AP bude informovaná prostredníctvom webovej stránky mesta a mestského periodika.

Akčný plán mesta je zoradený podľa oblastí, priorít a opatrení. Ku každému opatreniu je priradený garant – odborný útvar MsÚ, ktorého úlohou je zabezpečiť realizáciu navrhnutých aktivít. Odborný garant bude zodpovedný za:

- začlenenie finančných požiadaviek na realizáciu aktivít do rozpočtu mesta,
- komunikáciu s inými odbornými útvarmi MsÚ a externými partnermi pri realizácii aktivít,
- realizáciu aktivít v kompetencii samosprávy,
- zabezpečenie podkladov pre monitoring a aktualizáciu strategického dokumentu, t. j. poskytnúť údaje o aktivitách, ktoré boli realizované v uplynulom období, ktoré sú naplánované na aktuálny rok a ktoré je potrebné realizovať v ďalšom období.

Na monitorovanie a hodnotenie jednotlivých častí strategického dokumentu (cieľov, opatrení a aktivít) slúžia merateľné ukazovatele. Ich hodnoty sa zbierajú po rokoch. V tabuľke merateľných ukazovateľov sú uvedené stĺpce pre východiskové hodnoty (roky 2013 – 2014) a stĺpce pre obdobie platnosti PHSR (2015 – 2023). Ako merateľné ukazovatele sú navrhnuté najmä tie, ktoré sa týkajú výstupov v danej oblasti. Ďalej to môžu byť merateľné

ukazovatele výsledkov, ktoré sledujú strednodobý efekt alebo merateľné ukazovatele vplyvov/dopadu, ktoré sledujú dlhodobý efekt, dopady na cieľovú skupinu. Okrem toho sú medzi merateľné ukazovatele zaradené aj tie, ktoré popisujú samotnú cieľovú skupinu v danej oblasti.

Akčný plán pre jednotlivé oblasti bude vypracovaný po schválení PHSR do 30 kalendárnych dní.

Aplikácia PHSR Mesta Vysoké Tatry 2015 – 2023

V roku 2015 bude PHSR Mesta Vysoké Tatry na roky 2015 – 2023 predložený na schválenie MsZ. V roku 2016 bude spracovaná aktualizácia v súvislosti so schválenými novými dokumentmi PSK. V roku 2022 sa uskutoční záverečné vyhodnotenie PHSR 2015 – 2023 a spracovanie nového PHSR. V období 2015 – 2023 sa uskutoční realizácia akčného plánu, t. j.: začlenenie aktivít z akčného plánu do rozpočtu a plánu činnosti samosprávy, realizácia navrhnutých aktivít v danom roku, monitorovanie a vyhodnotenie plnenia aktivít v danom roku a aktualizácia akčného plánu na ďalšie obdobie.

Súbor ukazovateľov pre vypracovanie PHSR vo vzťahu k strategickým cieľom je definovaný vo vzťahu k vízii a strategickým cieľom PHSR a okrem kvantitatívnych a kvalitatívnych ukazovateľov pre jednotlivé ciele zahŕňa aj nasledovné ukazovatele:

- počet obyvateľov v produktívnom veku
- počet obyvateľov v predproduktívnom a produktívnom veku
- podiel ekonomicky aktívnych obyvateľov na celkovom počte obyvateľov
- miera nezamestnanosti
- rozvinutosť sídelnej siete v území
- rozvinutosť cestnej siete a železničnej siete
- časová a územná dostupnosť jednotlivých sídiel prostriedkami hromadnej dopravy
- kvalita sídiel (mestských častí) - východiskových bodov do Tatier (dopravné spojenie, ubytovanie, stravovanie, informačný systém, propagácia, rekreačné a športové aktivity, kvalita kontaktového pásma sídiel – prechod medzi zastavaným a nezastavaným územím, väzby na okolitú krajinu)

Príklad Akčného plánu PHSR Mesta Vysoké Tatry

AKČNÝ PLÁN

Oblasť	Environmentálna
Vízia	Chceme, aby v meste Vysoké Tatry v roku 2023: - malo kvalitné okolie budov určených na bývanie – estetické, čisté, bezpečné, - malo kvalitné životné prostredie v bytových zónach a ich okolí,
Priorita	Tvorba udržateľného mestského prostredia
Strategický cieľ	Stabilizovať počet obyvateľov mesta Vysoké Tatry Dosiahnuť vyššiu kvalitu bývania, spokojnosť občanov s okolím
Opatrenie/Projekt	Zelené iniciatívy
Gestor	MsÚ Vysoké Tatry
Cieľ	Zabezpečiť atraktívne a čisté prostredie v okolí bytových zón
Aktivity	Rok 2015 - <u>Spracovať Program revitalizácie a humanizácie obytných zón v meste Vysoké Tatry</u> a realizovať komplexnú premenu jednotlivých sídlisk na viacúčelové obytné zóny. V ďalšom období pripraviť podmienky na revitalizáciu vytipovanej prioritnej lokality (spracovať štúdiu, vytvoriť partnerstvá pre realizáciu projektu, podať žiadosť o získanie finančných prostriedkov). <u>Spracovať Plán údržby a kultivácie mestskej zelene</u>, vrátane zelene cintorínov, zabezpečiť intenzívnejšiu údržbu mestskej zelene. - <u>Spracovať Plán budovania a údržby detských ihrísk</u>, zamerať sa na budovanie ohradených, kvalitne vybavených centrálnych detských ihrísk so zabezpečením údržby a správcovstva.

Okolie obytných zón v meste Vysoké Tatry										
Merateľný ukazovateľ/rok	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	
Celkový počet parkov										
Celkový počet detských ihrísk										
Počet udržiavaných detských ihrísk										
Celkový počet pieskovísk										
Celkový počet mestských lavičiek										
Celkový počet fontán										
Celkový počet lokalít – obytných zón, pre ktoré je spracovaný projekt revitalizácie										
Počet komplexne revitalizovaných lokalít										
Zdroj: MsÚ Vysoké Tatry, príslušné oddelenie, hodnoty v súlade s programovým rozpočtom mesta										
Údaje: k 31.12. v danom roku za mesto Vysoké Tatry										

Realizáciu PHSR Mesta Vysoké Tatry na roky 2015 – 2023 bude zabezpečovať stála **koordinačná skupina pre realizáciu PHSR** zložená so zástupcov mesta a externých odborníkov menovaná vedením mesta.

Finančná časť PHSR Mesta Vysoké Tatry na roky 2015 – 2023

Analýza finančných potrieb

Najväčšia potreba financovania v posledných rokoch je stále v oblasti dopravnej infraštruktúry a technickej infraštruktúry, kde ide o veľké a väčšie a teda investične náročnejšie projekty, nasledovali projekty v oblasti sociálnej infraštruktúry – rekonštrukcie MŠ, ZŠ a SŠ, sociálnych zariadení.

Možnosti a zdroje financovania finančných potrieb (v súvislosti s realizáciou PHSR Mesta Vysoké Tatry na roky 2015 -2023)

a) v rámci nástrojov Kohéznej politiky EŠIF:

V súlade so stanovenými tematickými cieľmi Stratégie Európa 2020, Partnerskou dohodou a cieľmi jednotlivých operačných projektov budú finančné prostriedky EÚ v rokoch 2014 – 2020 smerované najmä do podpory:

- integrovanej, udržateľnej a ekologickej dopravy s dôrazom na verejnú osobnú dopravu a nemotorovú dopravu, dobudovanie významných úsekov ciest s napojením na nadradenú infraštruktúru,
- nízkouhlíkovej ekonomiky, zelených služieb a adaptačných opatrení zmeny klímy,
- efektívnych a kvalitných verejných služieb,
- inkluzívneho rastu,
- inovácií v oblasti zelenej ekonomiky a striebornej ekonomiky.

Tabuľka 1: Výpočet alokácie v rámci EŠIF (Partnerská dohoda) podľa pesimistického variantu

Názov programu	EŠIF	Celkom (EUR)	Z toho menej rozvinuté regióny	Z toho BBSK
OP VaI	EFRR	2 226 776 537	2 185 172 582	159 105 103
OP II	KF	2 307 139 166	N/A	167 985 640
OP II	EFRR	1 659 506 207	1 659 506 207	120 830 688
NPE	NPE/KF	743 000 000	N/A	54 098 743
OP IZ	EFRR	243 662 462	234 890 613	17 102 692
OP IZ	ESF	1 889 145 796	1 830 582 276	133 286 947
OP IZ	IZM	72 175 259	N/A	5 255 169
OP KŽP	KF	1 861 112 261	N/A	171 509 873
OP KŽP	EFRR	1 276 787 849	1 230 823 486	89 617 790
IROP	EFRR	1 754 490 415	1 691 328 760	123 147 727
OP EVS	ESF	278 449 284	269 817 356	20 274 235
OP TP	EFRR	159 071 912	0	360 000
OP RH	ENRF	15 785 000	N/A	11 493 289

PRV*	EPFRV	1 545 272 844	N/A	67 531 689
Celkom		15329374992	14 777 517 492	1 141 599 585

Zdroj: vlastné spracovanie

Tabuľka 2: Výpočet alokácie v rámci EŠIF (Partnerská dohoda) podľa optimistického variantu

Názov programu	EŠIF	Celkom (EUR)	Z toho menej rozvinuté regióny	Z toho Mesto Vysoké Tatry
OP VaI	EFRR	2 226 776 537	2 185 172 582	60 000,00
OP II	KF	2 307 139 166	N/A	0
OP II	EFRR	1 659 506 207	1 659 506 207	0
NPE	NPE/KF	743 000 000	N/A	0
OP IZ	EFRR	243 662 462	234 890 613	0
OP IZ	ESF	1 889 145 796	1 830 582 276	120 000,00
OP IZ	IZM	72 175 259	N/A	0
OP KŽP	KF	1 861 112 261	N/A	0
OP KŽP	EFRR	1 276 787 849	1 230 823 486	300 000,00
IROP	EFRR	1 754 490 415	1 691 328 760	400 000,00*
OP EVS	ESF	278 449 284	269 817 356	0
OP TP	EFRR	159 071 912	0	0
OP RH	ENRF	15 785 000	N/A	0
PRV*	EPFRV	1 545 272 844	N/A	200 000,00
Celkom		15329374992	14 777 517 492	1 080 000,00

Zdroj: vlastné spracovanie

* bez plánovanej rekonštrukcie cesty II. triedy Poprad – Smokovce (PO 1, ŠC 1.1. IROP)

Tabuľka 3 : Výpočet alokácie v rámci EŠIF (Partnerská dohoda) podľa realistického variantu (čerpanie do roku 2022)

Názov programu	EŠIF	Celkom (EUR)	Z toho menej rozvinuté regióny	Z toho BBSK
OP VaI	EFRR	2 226 776 537	2 185 172 582	36 000,00
OP II	KF	2 307 139 166	N/A	0
OP II	EFRR	1 659 506 207	1 659 506 207	0
NPE	NPE/KF	743 000 000	N/A	0
OP IZ	EFRR	243 662 462	234 890 613	0
OP IZ	ESF	1 889 145 796	1 830 582 276	72 000,00
OP IZ	IZM	72 175 259	N/A	0
OP KŽP	KF	1 861 112 261	N/A	0
OP KŽP	EFRR	1 276 787 849	1 230 823 486	180 000,00
IROP	EFRR	1 754 490 415	1 691 328 760	240 000,00
OP EVS	ESF	278 449 284	269 817 356	0
OP TP	EFRR	159 071 912	0	0
OP RH	ENRF	15 785 000	N/A	0
PRV*	EPFRV	1 545 272 844	N/A	120 000,00
Celkom		15329374992	14 777 517 492	648 000 ,00

Zdroj: vlastné spracovanie

Výpočet alokácie pre jednotlivé scenáre vychádza zo základného prepočtu alokovanej sumy celkom na počet obyvateľov kraja k 31. 12. 2013, v pesimistickom scenári znížené na 60% čerpanie pri 100% zazmluvnení finančných prostriedkov, pri optimistickom scenári čerpanie 100% pri 100% zazmluvnení a v realistickom scenári očakávané 80% čerpanie pri 100%

zazmluvnení za predpokladu, že pripravenosť projektov bude tiež na úrovni 80% z optimistického scenára.

V rámci programov Európskej územnej spolupráce najvyšší dopad na územie mesta majú projekty cezhraničnej spolupráce Interreg VA Slovensko – Poľsko, projekty medziregionálnej spolupráce (napr. Central Europe), veľmi nízky je podiel z iných programov EÚ (komunitárne programy s výnimkou programu ERASMUS).

Výpočet indikatívnej alokácie pre Mesto Vysoké Tatry z OP Interreg VA PL/SK bude realizovaný po schválení OP.

Prepojenie OP a iných programov EÚ na ciele PHSR Mesta Vysoké Tatry na 2015 – 2023 vrátane RIÚS je uvedené v Programovej časti PHSR.

b) iné zdroje :

Okrem vlastných zdrojov mesta , finančných prostriedkov EÚ (EŠIF, komunitárne programy, programy územnej spolupráce atď.) je možné projekty a aktivity v rámci PHSR Mesta Vysoké Tatry na roky 2015 – 2023 financovať aj z ďalších návratných a nenávratných finančných zdrojov – dotácie, granty, úvery komerčných bánk , úvery EIB určené samosprávam a pod.

PHSR Mesta Vysoké Tatry 2015 -2023
(Aktualizácia PHSR Mesta Vysoké Tatry 2005-2013)

Finančný plán

Tabuľka : Indikatívny časový plán čerpania finančných prostriedkov RIÚS PSK /IÚS MFO mesta Prešov

Špecifický cieľ	ROK							
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Spolu
Špecifický cieľ 1.1: Zlepšenie dostupnosti k cestnej infraštruktúre TEN-T a cestám I. triedy	0,00	100 000	16 057 190	12 000 000	6 000 000	1 000 000	1 000 000	36 057 190
Špecifický cieľ 1.2.2: Zvyšovanie atraktivity a konkurencieschopnosti verejnej osobnej dopravy	0,00	100 000	2 210 965	4 000 000	3 000 000	500 000	500 000	10 210 965
Špecifický cieľ 1.2.1: Zvyšovanie atraktivity a prepravnej kapacity nemotorovej dopravy (predovšetkým cyklistickej dopravy) na celkovom počte prepravených osôb	0,00	0	2 210 965	4 000 000	3 000 000	500 000	500 000	10 210 965
Špecifický cieľ 2.1.1: Podporiť prechod poskytovania sociálnych služieb a zabezpečenia výkonu opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately v zariadení PK z inštitucionálnej formy na komunitnú a podporiť rozvoj služieb starostlivosti o dieťa do troch veku na komunitnej úrovni	0,00	0	5 989 272	7 000 000	10 000 000	7 000 000	3 000 000	32 989 272
Špecifický cieľ 2.1.2: Modernizovať zdravotnícku infraštruktúru za účelom integrácie primárnej zdravotnej starostlivosti	0,00	0	2 300 000	10 083 900	5 000 000	4 000 000	1 000 000	22 383 900
Špecifický cieľ 2.2.1: Zvýšenie hrubej zaškolenosti detí materských škôl	0,00	0	5 641 266	4 000 000	2 000 000	500 000	500 000	12 641 266
Špecifický cieľ 2.2.2: Zlepšenie kľúčových kompetencií žiakov základných škôl	0,00	0	1 854 587	3 000 000	2 000 000	500 000	500 000	7 854 587
Špecifický cieľ 2.2.3: Zvýšenie počtu žiakov stredných odborných škôl na praktickom vyučovaní	0,00	0	4 138 258	4 000 000	3 000 000	2 500 000	500 000	14 138 258
Špecifický cieľ 3.1: Stimulovanie podpory udržateľnej zamestnanosti a tvorby pracovných miest v kultúrnom a kreatívnom priemysle prostredníctvom vytvorenia priaznivého prostredia pre rozvoj kreatívneho talentu, netechnologických inovácií PK a mesta Prešov	0,00	0	800 000	1 000 000	14 000 000	1 500 000	500 000	17 800 000
Špecifický cieľ 4.2.1: Zvýšenie podielu obyvateľstva so zlepšeným zásobovaním pitnou vodou a odvádzanie a čistenie odpadových vôd verejnou kanalizáciou bez negatívnych dopadov na životné prostredie	0,00	0	3 705 600	10 000 000	10 000 000	3 000 000	0	26 705 600
Špecifický cieľ 4.3.1: Zlepšenie environmentálnych aspektov v mestách a mestských oblastiach prostredníctvom budovania prvkov zelenej infraštruktúry a adaptáciou urbanizovaného prostredia na zmeny klímy ako aj zavádzaním systémových prvkov znižovania znečistenia ovzdušia a hluku	0,00	0	1 283 669	2 000 000	2 500 000	500 000	0	6 283 669
Spolu	0,00	200 000	45 146 772	61 083 900	60 500 000	21 500 000	8 000 000	197 275 672

Tabuľka : Indikatívny časový plán čerpania finančných prostriedkov Mesta Vysoké Tatry z RIÚS PSK /IÚS MFO mesta Prešov

Špecifický cieľ	ROK							
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Spolu
Špecifický cieľ 1.1: Zlepšenie dostupnosti k cestnej infraštruktúre TEN-T a cestám I. triedy	0,00	0,00	0,00	ŠC 1.1.*	0,00	0,00	0,00	ŠC 1.1.*
Špecifický cieľ 1.2.1: Zvyšovanie atraktivity a konkurencieschopnosti verejnej osobnej dopravy	0,00	0,00	30 000,00	150 000,00	150 000,00	50 000,00	0,00	380 000,00
Špecifický cieľ 1.2.2: Zvyšovanie atraktivity a prepravnej kapacity nemotorovej dopravy (predovšetkým cyklistickej dopravy) na celkovom počte prepravených osôb	0,00	0,00	0,00	50 000,00	40 000,00	0,00	0,00	90 000,00
Špecifický cieľ 2.1.1: Podporiť prechod poskytovania sociálnych služieb a zabezpečenia výkonu opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately v zariadení PK z inštitucionálnej formy na komunitnú a podporiť rozvoj služieb starostlivosti o dieťa do troch veku na komunitnej úrovni	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Špecifický cieľ 2.1.2: Modernizovať zdravotnícku infraštruktúru za účelom integrácie primárnej zdravotnej starostlivosti	0,00	0,00	0,00	0,00	300 000,00	0,00	0,00	300 000,00**
Špecifický cieľ 2.2.1: Zvýšenie hrubej zaškolenosti detí materských škôl	0,00	0,00	0,00	60 000,00	0,00	0,00	0,00	60 000,00
Špecifický cieľ 2.2.2: Zlepšenie kľúčových kompetencií žiakov základných škôl	0,00	0,00	60 000,00	120 000,00	60 000,00	0,00	0,00	240 000,00
Špecifický cieľ 2.2.3: Zvýšenie počtu žiakov stredných odborných škôl na praktickom vyučovaní	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Špecifický cieľ 3.1: Stimulovanie podpory udržateľnej zamestnanosti a tvorby pracovných miest v kultúrnom a kreatívnom priemysle prostredníctvom vytvorenia priaznivého prostredia pre rozvoj kreatívneho talentu, netechnologických inovácií PK a mesta Prešov	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Špecifický cieľ 4.2.1: Zvýšenie podielu obyvateľstva so zlepšeným zásobovaním pitnou vodou a odvádzanie a čistenie odpadových vôd verejnou kanalizáciou bez negatívnych dopadov na životné prostredie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Špecifický cieľ 4.3.1: Zlepšenie environmentálnych aspektov v mestách a mestských oblastiach prostredníctvom budovania prvkov zelenej infraštruktúry a adaptáciou urbanizovaného prostredia na zmeny klímy ako aj zavádzaním systémových prvkov znižovania znečistenia ovzdušia a hluku	0,00	0,00	30 000,00	60 000,00	0,00	30 000,00	0,00	120 000,00
Spolu	0,00	0,00	120 000,00	440 000,00	550 000,00	80 000,00	0,00	1 190 000,00

Zdroj: Vlastné spracovanie, odhad na základe projektov uvedených v Prílohe 2

(**závisí od iniciatívy poskytovateľov primárnej zdravotnej starostlivosti)

Indikatívny finančný plán – finančné zdroje celkom

Zdroj finančných prostriedkov	ROK							
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Spolu
OP IROP (bez CLLD)	0,00	0,00	120 000,00	440 000,00	550 000,00	80 000,00	0,00	1 190 000,00
Iné OP/EŠIF	0,00	0,00	0,00	222 000,00	60 000,00	90 000,00	0,00	372 000,00
Iné zdroje (Program cezhraničnej spolupráce)	0,00	0,00	N	N	N	N	N	N
Vlastné zdroje (spolufinancovanie, príprava projektov bez projektovej dokumentácie)	0,00	0,00	11 000,00	48 000,00	45 500,00	13 500,00	0,00	118 000,00
Spolu	0,00	0,00	131 000,00	710 000,00	655 500,00	183 500,00	0,00	1 680 000,00

N – nie je k dispozícii údaj